

ERZURUM OVASI ÜZERİNDE HİDROJEOLJİK ARAŞTIRMA

Dr. Jeolog MEHMET TOPKAYA

Erzurum ovası, Dođu Anadolu'da Fırat nehrinin bir kolu olan Karasu'yun içinden aktığı, yalnız batıya açık, kapalı bir havza durumundadır.

Bu havzada şahsen yapmış olduğum ayrıntılı arazi araştırmaları ve mevcut diğer etüdüleri de toplayarak aşığıdaki sonuçları elde etmiş bulunmaktayım. Bu suretle Erzurum ovasının hidrojeolojisi ile ilgili olarak yapılan sentez doğudaki diğer bölgelere de uygulanabilecek durumdadır.

Erzurum ovasındaki meteoroloji istasyonlarının sayısı 4 tanedir. Hepsi de ovada bulunmaktadır. Böylece çok seyrek ve konum bakımından yetersiz olan meteoroloji istasyonları ile yükseklerle ne kadar yağış olduğunu hesap etmek olanağı yoktur. Avrupa için öne sürülen formüller de çok kabarık sonuçlar vermektedir. Bu sakıncaları gidermek için Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından tavsiye edilen bilimsel bir yöntemle bölgede ovayı çevreleyen 30 meteoroloji istasyonundan faydalanılmak suretiyle hem Erzurum ovasında hem de Dođu Anadolu'da kullanılabilir yükseklikle ilgili bir yağış formülü geliştirmişdir.

Bölgede uzun süredenberi hidrografik etüdüler yapılmaktadır. Bu maksatla kurulan ölçüm istasyonları 20 seneyi aşan bir müddetten beri çalışmaktadır. Ayrıca ova jeolojik bakımdan da kapalı bir havza olduğu gibi hem yerüstü hem de yeraltı sularının geçirimsiz zemin üzerinde boşaldığı birçok defalar saptanmıştır. Bu boşalma noktalarında yapılan yıllık hidrografik ölçülere ve